

■ Manifest de la Unesco de la Biblioteca Pública 1994

Pròleg

La biblioteca pública

Missions de la Biblioteca pública

Finançament, legislació i xarxes

Funcionament i gestió

Implantació del manifest

La llibertat, el progrés i el desenvolupament de la societat i dels individus són valors humans fonamentals. Aquests només s'aconseguiran mitjançant la capacitat de ciutadans ben informats per exercir els seus drets democràtics i tenir un paper actiu en la societat. La participació constructiva i el desenvolupament de la democràcia depenen tant de la formació completa com de l'accés lliure i sense límits al coneixement, al pensament, a la cultura i a la informació.

La biblioteca pública, l'accés local cap al coneixement, proporciona les condicions bàsiques per aprendre al llarg dels anys, per decidir lliurement i per al desenvolupament cultural de l'individu i dels col·lectius.

Aquest Manifest declara que la UNESCO creu en la biblioteca pública com a força viva per a l'educació, la cultura i la informació, i com a agent essencial per aconseguir la pau i el benestar espiritual a través del pensament d'homes i dones.

Per aquesta raó, la UNESCO anima els governs nacionals i locals a donar suport i a comprometre's activament en el desenvolupament de les biblioteques públiques.

La Biblioteca Pública

La biblioteca pública és un centre local d'informació que facilita tot tipus de coneixement i informació als seus usuaris.

Els serveis de la biblioteca pública es fonamenten en la igualtat d'accés per a tothom, sense tenir en compte l'edat, la raça, el sexe, la religió, la nacionalitat o la classe social. Cal oferir serveis i materials específics a aquells usuaris que, per alguna raó, no poden utilitzar els serveis i materials habituals, com és el cas de minories lingüístiques, persones amb discapacitats o gent hospitalitzada o empresonada.

Tots les grups d'edat han de trobar material adequat a les seves necessitats. Els fons i els serveis han d'incloure tot tipus de suports adients, tant en tecnologia moderna com en material tradicional. Són fonamentals l'alta qualitat i l'adequació a les necessitats els condicionaments locals. El fons ha de reflectir les tendències actuals i l'evolució de la societat com també la memòria de l'esforç i la imaginació de la humanitat.

Els fons i els serveis no haurien d'estar sotmesos a cap forma de censura ideològica, política o religiosa, ni tampoc a pressions comercials.

Missions de la Biblioteca Pública

Les següents missions clau, referents a la informació, l'alfabetització, l'educació i la cultura haurien de ser l'essència dels serveis de la biblioteca pública:

- 1-Crear i fomentar els hàbits de lectura en nens i nenes des dels primers anys;
- 2-Donar suport tant a la formació individual i la formació autodidacta com a la formació acadèmica en tots els nivells;
- 3-Donar oportunitats per al desenvolupament personal i creatiu;
- 4-Estimular la imaginació i la creativitat dels nens i les nenes i dels joves;
- 5-Fomentar el coneixement del llegat cultural, la valoració de les arts, els descobriments científics i les innovacions;
- 6-Facilitar l'accés a les expressions culturals de totes les manifestacions artístiques.
- 7-Encoratjar el diàleg intercultural i afavorir la diversitat cultural;
- 8-Donar suport a la tradició oral;
- 9-Garantir l'accés dels ciutadans a tota mena d'informació de la comunitat;
- 10-Proveir serveis informatius adients a les empreses, a les associacions i als grups d'interès d'àmbit local;
- 11-Facilitar l'aprenentatge en l'ús de la informació i dels mitjans informàtics per accedir-hi;
- 12-Potenciar i participar en les activitats i els programes d'alfabetització per a totes les edats i iniciar aquestes activitats quan sigui necessari.

Finançament, legislació i xarxes

La biblioteca pública ha de ser, en principi, gratuïta. La biblioteca pública és responsabilitat de les administracions local i nacional. Ha de tenir el suport d'una legislació específica i ha de ser finançada pels governs nacionals i locals. Cal que sigui un component essencial de qualsevol estratègia a llarg termini per a la cultura, la provisió d'informació, l'alfabetització i l'educació.

Per assegurar la coordinació i la cooperació entre biblioteques a escala nacional, la legislació i els plans estratègics han de definir i promoure, també, una xarxa bibliotecària nacional basada en estàndards de servei acordats.

La xarxa de biblioteca pública ha de ser dissenyada en relació amb les biblioteques nacionals, regionals, d'investigació i especialitzades, com també amb les biblioteques escolars, d'institut i universitàries.

Funcionament i gestió

Cal formular una política clara, que defineixi els objectius, les prioritats i els serveis en relació a les necessitats de la comunitat local. La biblioteca pública ha de ser organitzada de manera eficaç i ha de mantenir estàndars professionals de funcionament.

Cal assegurar la cooperació amb interlocutors rellevants -per exemple, grups d'usuaris i altres professionals tant a escala local, regional, nacional com internacional-.

Els serveis han de ser físicament accessibles a tots els membres de la comunitat. Això implica que els edificis de les biblioteques públiques han d'estar ben situats, amb bones condicions per a la lectura i l'estudi, i també han de tenir les tecnologies adequades i un horari d'obertura al públic suficient i convenient per als usuaris. De la mateixa manera s'han d'establir serveis externs per a aquelles persones que no poden anar a la biblioteca.

Els serveis de la biblioteca s'han d'adaptar a les diferents necessitats de les comunitats en àrees rurals i urbanes.

El bibliotecari és un intermediari actiu entre els usuaris i els recursos. La formació professional i continuada del bibliotecari és indispensable per garantir uns serveis adequats.

Cal oferir programes de projecció exterior i de formació dels usuaris, a fi d'ajudar-los a treure el màxim profit de tots els recursos.

Implantació del Manifest

Amb aquest Manifest s'insta els qui prenen decisions a escala nacional i local i la comunitat bibliotecària, en general, que apliquin els principis que s'hi expressen.

Novembre 1994

(Traduït pel Grup de Biblioteca Pública del Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentació de Catalunya)

